

Nauka o państwie

wyj. I

7.10.2013r.
8¹⁵-10⁰⁰

dr. Monika Przybylska

e-mail:

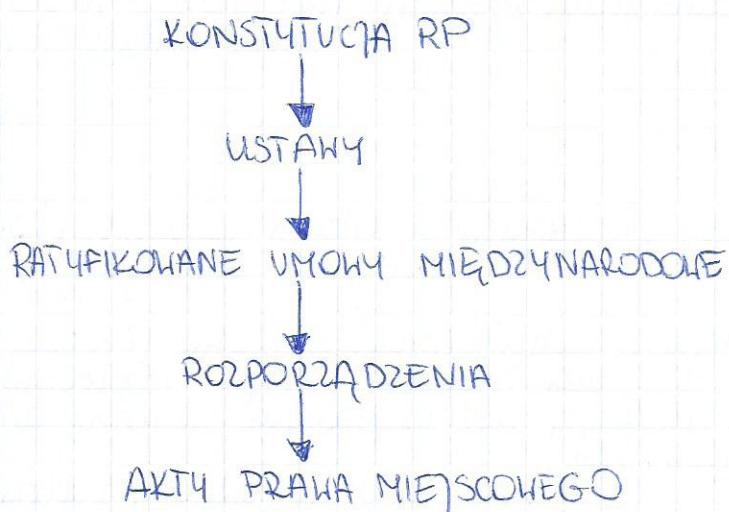
konsultacje: pn. 9¹⁵-11³⁰; pt. 10⁴⁵-12¹⁵

zaliczenie: egzamin - (formalny):

LITERATURA

- * Konstytucja RP
- * B. Banaszek - „Prawo Konstytucyjne” PWN, Warszawa 2010.
- * J. Gąlikiewicz - „Prawo Konstytucyjne” Liber,

Temat: Źródła prawa. powstanie obowiązującego.

Temat: Zasady ustrojowe RP.

wyj. 2.

14.10.2013r.
p. 8¹⁵-10⁰⁰

1) Nadredukt konstytucji w systemie prawa polskiego (art. 8 konstytucji)

Każdy podmiot RP (obywatel i organ państwa) może stosować konstytucję **bezpośrednio**. Wymieniem tegoż stosowania jest jednoznaczność (transparencja) przepisów konstytucji. Oznacza to, że przepisy konstytucji są na tyle jasne, że nie wymagają rozmiejszenia w ustawie. Dotyczy to również preambuły.

2) Demokratycznego państwa prawnego (art. 2 konstytucji)

Demokracja ścisłe powiązana jest z funkcją opiekuńczą,

państwa, bowiem państwo pomimo przestrzegania tzw. zasadyc sprzedliwości społecznej.

3) Praworządności (legałności) (art. 7 konstytucji)

organu władzy publicznej (pełni f. publiczne) → adresat

KREOWANIE ORGANÓW PUBLICZNYCH

1) Organy kreowane konstytucyjne (Sejm, Senat, prezydent RP, rada ministrów, Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu, Najwyższa Rada Kontroli, Krajowa Rada Radiodau i Telewizji)

2) Organy kreowane ustawami zwykłyimi (acta resata) dzielimy na:

a.) organy administracji rządowej (polityczne) - rada ministrów, prezes rady ministrów (premier), ministrowie, organ kolegialny - wieloosobowy

przewodniczący okręgów w ustawie komitetów, przewodniczący integracji europejskiej,

centralne organy administracji rządowej (organy powołane do wykonania zarządzających polityki społeczno-gospodarczych) [często działają pod nadzorem ministra lub prezesa rady ministrów, np.:

- główny inspektor ochrony środowiska
- prezes urzędu ochrony konkurencji i konsumentów
- prezes urzędu regulacji energetycznej
- główny inspektor dawnych oddechowych

ok. 30]

b.) organy administracji samorządowej (terytorialnej)

organy stanowiące
(uchwałodawcze)

- gmina - rada gminy
- powiat - rada powiatu
- województwo - sejmik województwa

organy wykonawcze

- gmina - wójt (burmistrz, prezydent)
- powiat - zarząd powiatu ze stanostą jedno przewodniczącym
- województwo - zarząd województwa z marszałkiem jedno przewod-

Władza w państwie

Wykonawcza

- Sejm
 - Senat
 - Zgromadzenie Narodowe
- + polega na tyczeniu prawa

wykonawcza

- Rada Ministrów
- Prezydent RP

sędziowska

- a) sady
- b) - trybunały

a) sady poszczególne (prawo cywilne)

- Sąd Najwyższy
- Sady Rejonowe
- Sady Okręgowe
- Sady Apelacyjne

Działają w oparciu o (KPC)
Zasada Postępowania
Cynnego

sady administracyjne

- Wojewódzkie WSA
- Naczelny Sąd Administracyjny (NSA)

Pravo o Postępowaniu przed
Sądem Administracyjnym

szczególne (wojskowe)

b) Trybunał Konstytucyjny i Trybunał Stanu (ocena legalności działań)

Ponieważ władzy publicznej orzaca, że każda z władz jest niezależna i odzielona od innej władzy. Orzaca to, że każda z nich musi wykonywać tylko polecony jej podział władzy.

ZASADA POMOCNICZOŚCI (SUBSYDIARNOŚCI)

- oznacza interweniując państwa jedynie w sytuacji gdy innego nadzoru jednostki i państwa nie są w stanie zrealizować swoich celów bez pomocy państwa.
- ma duże znaczenie w relacji UE - państwa członkowskie.
UE interweniuje w dziedzinie państwa członkowskich jedynie gdy te państwa nie są w stanie samodzielnie urzeczywistnić wspólnych celów unijnych.
- ujemoznawcza i ZASADA PROPORCJONALNOŚCI, która oznacza, że każda pomoc musi być niezbędną, czyli adekwatną do potrzeb.

ZASADA SUWERENNOŚCI NARODU (art. 4 Konstytucji)

- władze i państwo sprawuje nadzór
 - bezpośrednio (np. referendum)
 - przez przedstawicieli
np. Prezydent RP

ZASADA RÓWNOŚCI (art. 32 Konstytucji)

- oznacza: równość wobec prawa, czyli nadzór innego traktowania przez władze publiczne wszystkich
- w prostie oznacza nadzór ustanowiony dla ustawodawcy względem inności we etapie tworzenia prawa

ZASADA DECENTRALIZACJI WŁADZY PUBLICZNEJ

- podział państwa na mniejsze jednostki organizacyjne
- podstawa jed. org. to GMINA - oznacza to, że inne jedn. org. mogą, ale nie muszą znajdować się w strukturze org. państwa.
- zasada decentralizacji obecnie jest bszczelowa [gminy, powiaty, województwa]

ZASADA OGRANICZANIA KONSTYTUCYJNYCH PRAW I WOLNOŚCI

- mogą być ograniczane przez kryteria:
 - materialne - wskazują na nadzwyczajne wartości, dla których konstytucyjne prawa i wolności mogą być ograniczone
 - formalne - w formie ustawy

ZASADA SPÓŁECZNEJ GOSPODARKI RYNKOWEJ (art. 20 Konstytucji)

- opiera się na trzech filarach.

1. Wolność działalności gospodarczej - ^{wylin. 3.} kształtuje możliwość swobodnego działania przedsiębiorcy (przedsiębiorcy). Państwo ^{28.10.131.} będzie czuwać nad tym, iż prowadzone jest gospodarstwo. Jeżeli państwo uważa, że działalność gospodarcza nie jest dostatecznie legalna / nie sprzyja społeczeństwu to ograniczy jej działalność tzn. REGULAMENACJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (kontroluje, licencjuje)

2. Własność prywatna - prawo własności własności jest chronione instrumentami prawnymi, kiedykolwiek przysługującym prawo własności, ale nie jest to prawo bezwzględne, może być ograniczone.

3. Solidarność, dialog i współpraca partnerów społecznych

- powinna być współpraca między podmiotami, wszystkie organy władzy publicznej powinny współpracować wzajemnie i nie robiąc sobie pracy, współpraca pionowa (vertikalna - czynności wyższych, czyli państwa powinny bezwzględnie działać z cześćnictwem społeczeństwa) oraz współpraca na szczeblu poziomu (horizontalna)

WŁADZA USTAWODAWCZA

- sprawuje Sejm + Senat

1. Funkcja

- * przyjmowanie (tworzenie) prawa kustek.
- * Sejm i Senat ponadto zmieniają tło prawo obowiązującego.

2. Struktura

- * Sejm: 460 posłów
- * Senat: 100 senatorów

4. Kadencja - 4 lata

- * ROzpoczęcie kadencji - rozpoczęta się 2 dniem pierwszego posiedzenia
- * ZAKOŃCZENIE - dzień poprzedzający dzień posiedzenia nowego Sejmu

SITUACJA NADZWYMOCZNA: (skrócenie kadencji Sejmu)

- * decyzja samego organu (Sejmu) - na mocy uchwał podjętych przez Sejm:
 - podjęta większość 2/3 głosów podstawowej liczby posłów

* na mocy dekretu PREZYDENTA RP (musi zasiegać rady marszałka Sejmu i Senatu)

- dekret ta może się, 2 dekret, o zarządzeniu przez Prezydenta nowych wyborów.
 - muszą się odbyć w ciągu 45 dni od dekretu

4. Charakter wyborów

- * Sejm (tajne, powszechnie, równie, bezpośrednie, proporcjonalne)
- * Senat (tajne, powszechnie, bezpośredni)

5. Bieme i czynne prawo wyborcze:

- * Sejm - obywatel polski, który najpóźniej w dniu wyborów ma skończone 21 lat
- * Senat - 11-30 lat

Pozbawiony prawa do wyborów może być obywatel ograniczony w prawach publicznych, w tym prawa do wykierowania. (następnie nie mają określonego żadnego)

6. Zarządzanie wyborów:

Wybory do Sejmu i Senatu zarządza prezydent, nie później niż 90 dni przed dniem obowiązującej kadencji.

Pominąć się, odbyć w ciągu 30 dni przed ukończeniem kadencji Sejmu (w dniu kolejny od pracy)

1) zakaz rozpoczęcia mandatów - nie może być jednoczesnie posłem i senatorem (ali kandydując tu i tu)

2) kontrola legalności - sprawdzana przez Sąd Najwyższy.

- wyborea ma prawo złożyć protestu przeciwko legalności wyborów.